

Зауважимо, що в багатьох країнах світу адміністративна відповідальність настає не з 16 років, а набагато раніше. З огляду на наші реалії вік, з якого настає адміністративна відповідальність, потрібно зменшити до 14 років.

Список використаних джерел

1. Алексєєва О. В. Адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративної відповідальності за правопорушення неповнолітніх. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2015. Вип. 14 (1). С. 93–96.

2. Ковальчук Ю. І. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. *Право України*. 2003. № 6. С. 111–114.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 року № 2341-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

5. Шестак Л. В., Веремієнко С. В. Особливості заходів адміністративного впливу, що застосовуються до неповнолітніх в Україні. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики*. 2016. № 1 (2). С. 61–65.

Максимчук М. В.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

викладач кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук ***Горбач-***

Кудря І. А.

БУЛІНГ, ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Одним із пріоритетних завдань кожної демократичної держави у сфері охорони прав і свобод людини і громадянина є захист її честі та гідності. Конституція України проголошує життя і здоров'я людини, її честь і гідність, недоторканність і безпеку як найвищу соціальну цінність, наголошуючи, що

«ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню». Можна сказати, що заборона булінгу фактично відповідає вимогам міжнародно-правових актів, на підставі яких кожна держава, в тому числі і Україна, розглядає акти даного діяння як правопорушення.

Булінг полягає у нанесенні булером психологічного, фізичного, економічного, сексуального насильства потерпілому, нерідко із застосуванням засобів електронних комунікацій. В більшості дані діяння вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи, але й серед дорослих не рідко можна зустріти жертву булінгу (цькування) внаслідок чого особи заподіюється шкода на психологічному чи фізичному рівнях.

За даними Центру інформації про права людини станом на липень 2017 року 67% дітей в Україні у віці від 11-17 років стикалися з проблемою булінгу за останні 3 місяці . 24% дітей цькували, 48% з яких нікому не розповідали про ці випадки. Варто згадати також і про цікаве дослідження проведене наприкінці листопада 2017 року, в якому Український інститут дослідження екстремізму встановив, що із проявами булінгу в Україні стикаються 8 із 10 дітей [4].

На сьогоднішній день булінг набув більш жорстокого характеру, з виявом все більшої імпульсивності та агресії (масові побиття, катування, які до того ж знімаються на відео і навіть знаходяться у вільному доступі мережі Інтернет). Героями таких відео є діти-булери у вікових межах 11-18 років, насильницькі правопорушення даної категорії неповнолітніх за ступенем суспільної небезпеки та тяжкістю заподіюваних наслідків перевершують інші кримінальні прояви в підлітковому середовищі. Вони завдають величезної, часом непоправної шкоди суспільству, як фізичної, так і моральної.

Поширення булінгу в дитячому середовищі веде до викривленого сприйняття дитиною навколишнього світу, підміни ідеалів, що може відобразитись у поширенні дитячої злочинності та навіть криміналізації суспільства.

Основною і головною характеристикою булінгу можна виділити публічно-емоційне приниження особи, яке призводить до виключення її з групи. Основними ознаками варто виділити:

- Наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), а також спостерігачі (специфічною складовою є

спостерігачі, які надають цьому діянню масштабність, бо для потерпілого вони ототожнюються із булером)

- систематичність дій (для більшості випадків характерним є не мала кількість інцидентів, яка може тягнутися роками)

- емоційне приниження, що включає вербальні і невербальні способи вираження також прояв образливої і принизливої поведінки впродовж тривалого періоду, втручання та висміювання приватного життя особи;

- намір нанесення моральної чи (або) фізичної шкоди (нанесення психологічної шкоди часто супроводжується з нанесенням тілесних ушкоджень чи побоїв).

Булінг є надзвичайно різноманітним явищем, оскільки, дані діяння можуть проявлятися як : фізичне насилля, економічне психологічне та сексуальне. Особливо важливо небезпечним є кібербулінг, оскільки, приниження за допомогою інтернету має більший масштаб та рівень агресії булерів.

Найбільшою проблемою, все ж таки, виділяють булінг у школі або вищих навчальних закладах, але також це може трапитись між населенням старшого віку. Для дорослих осіб поширеним є економічний та сексуальний булінг, останній в свою чергу, часто переростає в сексуальне насильство.

Слід зазначити, що обов'язковому доказуванню в справах даної категорії підлягає наявність юридичного складу адміністративного правопорушення в діях особи, яка притягується до адміністративної відповідальності.

Відповідно до ст. 173-4 КУпАП України, булінг карається накладенням штрафу від п'ятдесяти (850 грн.) до ста (1700 грн.) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин [4].

А якщо діяння вчинено групою осіб чи повторно тягне за собою накладення штрафу від ста (1700 грн) до двохсот (3400 грн.) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин [4].

Щодо відповідальності дітей, то їх чекає накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти (850 грн.) до ста (1700 грн.) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин. У разі вчинення цих дій повторно, то санкція матиме вигляд накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів

доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяті годин [4].

Слід зазначити, що неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу від (850 грн.) до ста (1700 грн.) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку [3].

Склад даного адміністративного проступку для притягнення булера до відповідальності, повинен складатися з наступних елементів:

- наявності сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);	- здійснюється всупереч волі жертви (потерпілого);
- умисел;	наслідком є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, обмеження свободи волевиявлення або дій потерпілого, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або
- протиправність;	спричинення соціальної ізоляції потерпілого.
- енергетичний (фізичний) або інформаційний (психічний) вплив на іншого учасника освітнього процесу;	
реалізується шляхом дії або через бездіяльність;	

Стосовно повторності чи систематичності, то їх судова практика виділяє як обтяжуючу ознаку булінгу, яка передбачає суворіше покарання, а не типовими ознаками, як це зазначено в Законі України «Про освіту».

Для ефективної протидії булінгу, з січня 2018 року розширено доступ до безоплатної вторинної правової допомоги для осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, а також – для дітей. Послуги юристів та адвокатів оплачує держава.

Підсумовуючи все вище написане, варто зазначити, що протидія та попередження булінгу в суспільстві, в першу чергу, є засобом захисту прав і свобод людини. Гостра потреба у дієвому законодавстві та справедливій судовій практиці, на жаль, не задовольняється, оскільки, суспільна небезпечність даного діяння, просто цинічно знецінюється працівниками

правоохоронних органів та суду. Особливо важливим та складним під час з'ясування обставин даних кейсів є встановлення контакту з дитиною-жертвою та надання їй кваліфікованої та комплексної правової, психологічної і медичної допомоги.

Список використаних джерел

1. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід. Методичний посібник / Андрєєнкова В. Л., Мельничук В. О., Калашник О. А. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 132 с.

2. Булінг у школах: які покарання чекають на агресорів?: ЗУ від 18.12.2018 р. № 2657-VIII. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/buling-u-shkolah-yaki-pokarannya-chekayut-na-agresoriv>.

3. Булінг в Україні: кримінологічна характеристика та запобігання / Запорожець А. К., Миронюк Т. В., Левченко Ю. О. 2020. 136 с.

4. Кодекс України про Адміністративні Правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984, додаток до № 51. Ст. 1122.

5. Конституція України : Київ, 2013. 96 с.

6. Український інститут дослідження екстремізму. Дослідження «Стоп шкільний терор. Профілактика та протидія булінгу». URL: <http://uire.org.ua/wpcontent/uploads/2017/11/Doslidzhennya-buling.pdf>.

Миронова А. С.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук, професор,
Заслужений працівник освіти України

Андросюк В. Г.

ПРОБЛЕМА БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Проблему шкільного цькування у світі ґрунтовно досліджують з 1980-х років на противагу українським ученим, які звернули увагу на це питання лише в останнє десятиліття